

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkas utca 78. sz. alatt gr. BÁNYFI-ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
 Ára évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 80 krajczárj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.
 A „Közlöny”-i cikkek sora után 20 krajczárj. elöljáró mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középútcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás.

Lapunk új évi folyamába lépve át, a tisztelt előfizetőket fölkérjük az előfizetési összegnek kiadó hivatalunkhoz (Stein János közép-utcai könyvkereskedésébe) mielőbbi szíves beküldésére, hogy a lap pontos szétküldésében hiány ne történjék.

Lapunk előfizetési ára:

Egészévre . . .	12 frt.
Félévre . . .	6 „
Évnyegyedre . .	3 „
Egy óra . . .	1 „

A hitel-telekkönyvekről.

„Mennél nagyobb bátorságot nyújthat valaki kezei között levő vagyonukról, annál több hitele van.”

Gr. Széchenyi.

I.

Midőn a földhitelintézet Magyarhonra nézve engedélyeztetett, önkénytelenül azon szomorú valóságra gondolánk, hogy Erdély magára hagyatva, minden tekintetben mennyire hátra áll az anyaországtól; míg Magyarhon a hitelintézet engedélyezését megelőzőleg már birt annak élet-feltételeivel, a hitel-telekkönyvekkel, melyek évtized óta a kormány részéről felhasználott szorgalommal meggyenként hoztak, addig Erdélyben, talán a százszázalék és nagyobb városokat kivéve, a hitel-telekkönyvek fogalmával alig bírnak.

Es ez nincs különben.

Az eddig létezett és a vármegyék által vezetni szokott betáblázási könyvek, a hitel-telekkönyvek helyét nem pótolhatják. Azokból ugyan egy tökéletes sem láthatja át a földbirtokos minő biztosítékot képes nyújtani kikölcsönzött tőkájának. A királyhágón tuli telekkönyvek behozatala, habár törvényhozási uton kívül történt is, de tagadhatlanul egyetlen azon intézkedések közül, mely a szerencsétlen Bach-rendszer alatt hazánk felvirágzására rendeltetett el.

Erdélyről e tekintetben is megfélekeztek. Míg Magyar- és a társországok a hitel-telekkönyvek jó-téményeiben évek óta részesülnek, addig e részben Erdélyre nézve, mintha nem is tartozna többé a magyar koronához, eddigelő mi sem történt.

Nemrég olvasánk egy olyan nézetet, mintha a hitelbank életbeléptetésére nem volna elkerülhetlenül szükséges a hitel-telekkönyvek behozatala.

Erre nézve megvalljuk, ellenkező véleményben vagyunk.

Nem elég, hogy hitelbankunk legyen, szükséges a mellett, hogy hitelünk is meg legyen alapítva. A hitelbank behozatala által ugyanis nemcsak azon célt kívánjuk elérni, hogy földbirtokosaink az üzörások saskörmei közül megmentetvén, a bizonyos bukástól megóvassanak; de egyszersmind a hitelbank felvirágzása kell hogy a másik cél legyen, mint a mely által érhetjük el az első.

A hitelbank felvirágzása pedig csak úgy éretethetik el, ha az által a földbirtokra kölcsönzött törvényes kamatu tőkék tökéletesen biztosítva lesznek. Az pedig hitel-telekkönyvek behozatala nélkül nem történhetik.

A jelenben divatozó betáblázások mennyire czélszerűtlenek, azt a mendennapi tapasztalat eléggé igazolja. Hogy Magyarhon, birtokviszonyainknak ily zavaros állapotában s mostani betáblázási rendszerünk mellett, óhajtaná az engedélyezett hitelbank működését Erdélyre is kiterjeszteni, azt hinni alig lehet; de ha maga Erdély egy különálló hitelbankot tudna is a kormánytól kívülni, elkerülhetetlenül szükséges volna, a hitel-telekkönyveknek előleges behozatala.

De ha nem kezdeményezünk, a sült galamb szánkba nem repül.

A közéletnek jelen meddő korszakában minden befolyásos hazafi kötelessége, azon a téren, a melyen befolyását leginkább érvényesítheti, odabátni, hogy oly intézkedések útja egyengetessék, melyek behozatala hazánk felvirágzására fontos tényezőkkül szolgálnak.

Hasonló intézkedések a vasút, hitelintézet, hitel-telekkönyvek.

A vasút érdekében kifejtett hazafias buzgalom már csaknem megtermé óhajtott gyümölcsét. Erdély völgyeit remélhetőleg nem sokára vasút fogja keresztül futkosni.

Tegyük a hitelbank és a hitel-telekkönyvek érdekében is. *)

A hazafiakból álló ideiglenes kormányzónak tehát feladata volna, egy szakértőkből álló bizottmány által a hitel-telekkönyvek behozatalára szükséges utasításokat dolgoztatni ki, azokat az udvari korlátnokság elébe terjesztvén megerősítés végett kieszközölni, hogy a hitel-telekkönyvek szerkesztése helyszínelő bizottmányok által, mint a Királyhágón tul is történt, még a jövő tavaszon megkezdődhessék.

A hitel-telekkönyvek, melyek jelenben a Királyhágón tul már életnek örvendenek, ismertetése tehát czélja jelen cikksorozatunknak, a mennyiben azokkal talán ismeretlen olvasóink megismerkedni óhajtanának.

II.

A hitel-telekkönyvek, nyilvankönyveknek is nevezetnek, a mennyiben nyilvánosan tartatván, bárkinek is megismerhetősége szabadon állanak. Alkat részei:

- A telek-jegyzőkönyvek.
- Részlet-sorozat.
- Váz-rajzok.
- A birtokosok névsorozata.

Lássuk már most ezeket külön-külön.

A telek-jegyzőkönyvek három részre oszolnak: A, B és C betűk alatt.

Az A) vagy birtok-állási lapon a jogezim és birtokállapot tisztán olvashatólag vannak bejegyezve, t. i. a tulajdonos, vagy tulajdonosok nevei, (ekkor részesedések aránya is) a birtok czime, például: nemesi, vagy urbéres birtok, és a birtok helyrajzi számai, a részletek dülönkénti megnevezésével és természetével együtt egy szerkesztve, hogy első tekintetre nyilvános legyen a tulajdonos neve, birtokczime, a telekkönyvre vonatkozó viszonyaival együtt.

A férjnek örökölt birtoka csak a férj nevére, a nő csak is az övére, a szerzett birtok közösen telekkönyvre jegyződik.

A B) lap a birtokváltásoknak van fenhagyva. Hogyha az A) lapon látható részletekből egy eladódna, az ottan aláhúzott jegyekkel megjelöltetik, (mert kihúzások, kiigazításoknak nem szabad a telekkönyvekben történni, azok oly okmányok lévén, melyek teljes hitelességgel kell hogy bírnak); a B) lapon beíratik, hogy azon részlet... napon kelt eladási szerződésnél fogva a törvényszék rendeletéből az A) lapról letörölve, a vevő jegyzőkönyvébe átiratott. A vásárlásoknál az A) lapon az új birtok-részlet oda íratik, és a B) lapon bejegyeztetik, hogy azon átirás minek alapján történt.

A C) a terhek lapja, ezen lap a leglányesebb, mert ezen lapra már a helyszínelés alkalmával bejegyeztetnek azon terhek, melyek a birtokot terhelik, és a helyszínelő biztosok tudomására jutnak, mint az életjáradékok, női hozományok, kikötések stb. Ezen lapra bekebelezetnek át a betáblázva volt régi adósságok és bekebelezetnek, vagy táblázatnak az újabbak.

Ezen jegyzőkönyvek világos rövidséggel vannak szerkesztve, s mint fenebb is mondtuk, közszemlére kitéve, hogy azokból bárki is beláthassa a kérdéselt birtoknak valóságos állapotját. Ha tehát valaki

*) A gazdasági-egyet 6 Felsőházhoz járulandó küldöttsége meg van bízva, hogy a telekkönyv kérdésében is föltérjesztést tegyen.

Szerk.

birtokot kíván vásárolni, azt csak a jegyzőkönyvbe bejegyeztek jog következménye mellett teheti.

A birtokot vásárló kérheti a törvényszéktől, a telekkönyvbe tulajdonjogát bekebelezetni. Ha a hitelező bizonyos birtokra pénzt kölcsönöz, az ezen üzlet felett kiállított, s törvényes kellekkel ellátott okmányok alapján kérheti a hitelező által engedélyezett zálogjogát, a telek-jegyzőkönyvbe bekebelezetni. Az e szerint betáblázott követelésre, a zálogjog-tulajdonos újból pénzt kölcsönözhet, és az új hitelező a zálogjogot nyer az első adós birtokára.

Es ezen jogüzletek a törvényszék által kezeltetvén, a hitel-telekkönyvbe tettjegyzetek jogi hatályllyal bírnak, a törvényszék engedelmé nélkül semmit azokba bejegyezni nem lévén szabad.

A telekkönyvek alkotása után, azok közszemlére kitétetvén 9 havi határidő tűzetik ki, a jegyzőkönyvekbe becsusztott hibák kiigazítása, és a régi adósságok átkébelezése végett; még pedig oly határozott nyilatkozvánnyal, hogy azon időn tul, a régebben szerzett telekkönyvi jogok, de a melyek a kitűzött határidő alatt nem érvényesítették, többé egy harmadiknak kárára érvényesítetteti nem fognak.

A példa világosít.

Egy érmelléki ur megvásárol N.-Váradon egy házat azon feltétellel, hogy az eladó még két évig benne lakhassék; a megkötött szerződés után minden agály nélkül tért a vásárló érmelléki jószágaira vissza. Ezután bekövetkezett a telekkönyvek szerkesztésének ideje, a helyszínelő bizottmány az említett házhoz érkezvén, kérdezi annak tulajdonosát. A házban lakó magát nevezte meg.

A telekkönyvekbe csusztott hibák kiigazítására kitűzött határidő is lejárt a nélkül, hogy az érmelléki ur legkisebb aggodalomban lett volna igazságos uton szerzett birtoka iránt, s im az eladó tetemes pénzösszeget kölcsönöz az ő nevére telekkönyvezett házat ajánlva jelzálogul. A hitelező megvizsgálta a telekkönyvet, a ház az eladó nevében állott, s a kívánt összeget megadván, zálogjogát első helyre bekebelezte be.

Értésére esett végre az érmelléki urnak az, hogy házára betáblázás történt, beszaladt Váradra, s a telekkönyvi hivatalnál meggyőződén a dolog valósága felől, a házat ugyan saját nevére átiratta, de csak a házra bejegyzett terühel együtt. Az az, a törvényes vásárló csak egy harmadik személy, a hitelező által nyert telekkönyvi zálogjog biztosítása mellett érvényesíthette tulajdonjogát, mivel a kitűzött határidő alatt elmulasztotta azt tenni.

Hasonló jogi hatályllyal bírva a jegyzőkönyvbe vezetett üzletek, azoknál inkább mint valahol igazolva van, hogy „szemesé a vásár.”

A részlet sorozat.

Egy községben, egy a belsőségben, mint külső határan előfordul, minden külön álló földdarabnak helyfekvés szerint számozott sorozata részletsorozatnak nevezetetik, és a hitel-telekkönyvek egyik alkotó részét teszi. Ezen sorozat a belsőségi földrészeketeken vevén kezdetét, minden földrésztelével mívelési ágát megnevezi, egy e végre alkalmazott vonalba beírátván azon jegyzőkönyv száma, a melyben az előfordul, egy a részletnek táj szerinti szomszédai (ez azonban a vázrajzok pontos készítése mellett, a gyakorlati kezelésnél szükségtelenné bizonyult be). Nem annyira magának a telekkönyvnek, mint inkább a vázrajzoknak szolgál segédeszközül; ugyanis

a vázrajzok, ugyanazon községben létező minden földrésztelének térképi rajzát a földrésztelének azonossága meghatározása végett képezik; a vázrajzokban a hely fekvése szerint számozott birtokrészletek lajstroma utmutatásul szolgál, a vázrajzokba fölvev birtokok tulajdonosai, és azoknak telekkönyvi viszonyaira nézve, föllevén azokban jegyezve azon jegyzőkönyv száma, a melyben akármelyik birtokrészlet előfordul. Mindezeknél szükségesebb

a betűsorozatos névjegyzék, mely áll a birtokosoknak betűrendbe szerkesztett névjegyzékéből, és a legnagyobb szolgálatot teszi a kívánt birtoknak, telek-jegyzőkönyvnek kikeresésére, minden név

után oda levén írva a jegyzőkönyv száma is, melyben az szerepel.

Ezek tehát a Magyarhonban jelenben használatban levő telekkönyvek alkotórészei; nem czélunk azoknak tökéletessége felett dicsőítő szónoklatot tartani, az azokban fölmerülhető hiányok a gyakorlati használatban kitűnően, mindig elég idő leendő azoknak a körülmények kívánata szerinti kijavítására; de azoknak mindennapi hasznát eléggé igazolja azon élénk sürgős-forgás, mely a telekkönyvi hivataloknál mindennap mutatkozik.

Bukarest, jan. 8.

Két fontos dolog foglalkodtatja itt mostanság az elmét; mind a kettő méltó a folygészre. Egyik az ausztriai sorozóbizottmány, a másik az inkunata monasztériák sorsa, melyekről e lapok hasábjain közelebb bővebben írtam volt. Az ausztriai sorozóbizottmány áll egy ulán százados, egy orvos és két itteni ügynökké hivatalnokból és besorozza azon ausztriai alattvalókat, kik katonakötelesek levén, magukat önként fogják jelenteni. A román kormány e bizottmány itteni működését eleinte úgy fogta fel, hogy ez Románia autonómiáját sértene; de a konzul báró Eder igyekezett őt megnyugtanni, hogy csak is az önként jelentkezőket fogják besorozni, s ezen eljárással maga megkíméltetik az ifjak utiköltsége, kinek különben háza kellene utazni. Azon hirdetés, mely az ifjakat a megjelenésre felhívja, kiadott magyar nyelven is, egyik példány a postabívatónál, a másik az ügynökkéknél olvasható. Figyelmeztetjük Erdélyi kintünö kronikáit t. Kovári László urat ez örvendős jelenégre, nyelvünkkel illetőleg; mert tudomra ez a legeslegelső fogalmazás, mi az itteni ügynökké által magyarul is kiadott, ennyire mellőztetett itt eddig nyelvünk, a magyar király alattvalóinak kimondhatatlan kárára. Most már jobb időket élünk, a magyar alattvalók örömmel mennek az ügynökkégre, mert van kinek elpanaszolják anyanyelvükön ügyes-bajos dolgaikat. Lázár György és borszéki Pintye Samu magyarjauk ügynökké hivatalnokok, az alattvalókkal nemes bánásmódjokért a legnagyobb tiszteletben tartanak, nemcsak a magyarok, de a többi nemzetiségek fiait által is; mert a magyar nyelv mellett a németet és románit is csak úgy írják és beszélnek, a mint éppen ilyen állomáson szükséges. Valjon nem lehetett volna ez eddig is így? De hagyjuk a mulat, jó hogy most másként van, mint hajdanában, s nem borsózik a magyar ember háta ha az ügynökkégre hívják, hogy mit fog ott csinálni az ő egyet len anyanyelvével. Az említett t. c. hivatalnokokon kívül alkanzeres tks. Pípos és tks. Böhm volt kerületi főnök urak is jól beszélnek a magyar nyelvet is, és mint hivatalnokok is emberbecsűlő és tisztelő egyének, s így legkevésbé sem érezzük annak hiányát, hogy új kenczellárunk a humanus Montong és konzulunk az egyszerűségért annyira tisztelt báró Eder nem beszélnek nyelvünkkel. A hazafisági engedélyek sem hevernek most hónapokig az ügynökké asztalaiban, mint ezeltől; mi annyira gátolta a növelést, hogy sok ifju beleülvén a sok lótar-futás, költés és várakozásba, ott hagyott papot, consulatust, magához vette szép oldalbordáját, s szaporította vele rakásra a törvénytelen és szerencsétlen magzatokat. Nem egyedül a Heirathshicenz kieszközölése volt ugyan mindig oka a sok törvénytelen házassáletnek; de tény az, hogy ha ezen engedély másképpen adták még ma is, többen megeskünnének, midőn ma vagy

nem esküsznek meg, vagy mint a bétfalusiak teszik, hogy e költéséktől meneküljenek, hazautaznak és oda haza esküsznek meg. A számtan nem hazud; ezért lássuk egy itt házassalni akaró költségeit, feltéve, hogy utlevélét vagy matrikelcsinját rendben tartotta mind ő, mind leendő társa. Először is jelenti magát a tiszteletes urak, ki elhozza a mindkettőnek keresztlevélét, az egyiket S. Sz.-Györgyről, a másikat Kolozsvárról. A két levélbe betesz egy-egy frót, a leveleket térti vednyé mellett küldi, fizetvén a két levélért legalább is öt lét, tehát mikor a két keresztlevél a tiszteleteshez megjő, áll a kettő 17 lébe; ha a pap semmit sem veszén is. A pap a két keresztlevéllel elküldi a házassulandót valamelyik ügyvédhez, mellékelve a két tartózkodási jegyet a keresztlevelekhez, és megkéri, hogy írjon neki egy német kérelmet, hogy kapjon házassági engedélyt ő is leendője is. Meglehet, hogy ezt a pap is megírja, ha magyarul elfogadják; de így fizet egy kérelvéért és egy bizonyítványért, hogy egy nő képes elartani, fizet mondom testvérek között egy ékusárt 12 lét 10 parát (sőt mehet olyan ügyvédhez is, hogy fizet 12 lét helyett 12 ezüstbuszast), s ez a világról sem hallatlan valami. Az agentian fizet a két engedélyért 3 forint 15 krt vagy is mintegy 27 lét, azaz eddig már készpénzt kiadott 56 lét 10 parát. Most visszamegy a paphoz, ott esketési díjba 32 lét; igen, de a templombért is illő dolog ilyenkor megfizetni és 12 lét, s így itt a száz lét készpénz kiadás a legszűkebben számolva. Most már vegyük fel azt a sok időt, melyet a paphoz, ügyvédhez, agentiahoz és postára való járkálásban eltöltött, dolga odabaza hátramaradt s még az ügyvéd urnak bírsát is fizetett, mert az agentia olyan félre esik, hogy gyalog kívánni sem lehet, miszerint odafaradjon. Tegyük ez idővesztést, bírsát s más apróságot ismét csak is száz léra, tegyük a menyasszonyt köntöst, a lakodalmi költségeket legszűkebbre 150 lére, s íme ott vagyunk, hogy Bukarestben a ki nőstülni akar, annak ha mindjárt fejszével keresi is kenyerét, 10-12 arany alól még szóba sem állhat. Pedig olyan szűkre szabtam a kiadásokat, a mint csak lehet; de még most jó a dereka a dolognak. Az ifju pl. elég gondatlan volt 1858 óta évenként a hat huszas matrikelgebűrt meg nem fizetni; ezt tette az ő leendő kedvese is. Most hát fizet a tartózkodásidőjában 30 ezüstbuszast, büntetésül fizet 30, tehát összesen hatvan ezüstbuszast; ugyan ennyit az ő babája is s ez 120 ezüstbuszas vagy is 270 lét, mi a főnebbi 350 lével tesz 620 lét, közel husz aranyat. Ennek aztán az a következménye, hogy az ifjaknak eszűkagában sincs, hogy megesküdjenek, hanem a mint annyira eseperedtek, hogy vagy egy leányon megakadt szemük, magukhoz veszik és úgy élnek sirig, vagy ha a becsületérzés és vallásosság még nem halt ki egészen belőlük, miután két-három sőt több évig is úgy élnek, és talán egy kis vagyont is szereztek, de csak is akkor, tehát valahára meg is esküsznek; de ekkor már meg van vagy két-három törvénytelen gyermek. Predikálhatja a pap százszor, ezerszer, hogy mily nagy bűn az ilyen élet, hogy mily káros következménye van ennek reájok, gyermekeikre, nemzetre, egyházra nézve. Dorgálódhatik akármennyit, mert nem használ az egy bajszlányt. A protokolumok itt is, hogy szóljanak; megjegyezvén előre, hogy nemcsak mi vagyunk ilyenek, hanem a katolikus atyafiak is. A mult 1862-ik évben kereszteltem 55 őt, s ebből 20 törvénytelen, ha nem több, mert sokszor meg sem mondják az igazat, félvén az agentára való feljelentéstől, a hova t. i. minden ilyen gyermeket hivatalosan be kell jelentenünk, hogy számára gyámok neveztessek. Eskettem pedig csupán négy párt, s ebből is egy pár oláh alattvaló. Távol legyen,

hogy én az itteni immoralitás fokokénti emelkedésének okát egyedül csak is a házassági engedélyben keresném; elmondom a többi okokat is, csak hogy legyen szabad addig is a házassági engedély iránti alázatos véleményemet elmondanom. A házassági engedély külföldön elő alattvalókra nézve igen czélszerű intézkedés, sok botránynak szegi nyakát és nagy felelősség teréből szabadítja meg a lelkészeket. E nélkül, hogy többet ne említsék, sokszor előfordulna, hogy az erdélyi és magyarbani házasság ember nem élhetve meg nevével, ide kibújdosna, s itt magát nötlennek adván ki, ismét megnötlne, uti exempla docent.

A baj tehát csak abban rejlik, hogy ez az engedély a mint láttuk sokban keütl, mert régen lehetett az, midőn ez a Bukarest is olyan aranyos város volt. Ma már az alattvalók rendkívül elszaporodtak. Néhai Sükei Imre 48-ban 11 azaz tizenegyet keresztelt, s én az idén 55-öt. Mit kellene tehát tenni ez ügyben? Azt, hogy minden lelkésznek engedődjék meg, hogy saját nemzeti nyelvén folyamodhassék a házassulandók nevében az engedélyért, sőt szóltassék fel minden lelkész, hogy ezt a pársor kérelmet írja meg a szegényeknek lsten nevében, s itt mindjárt meg van nyerve az ügyvéddij és bérköltsi ára. Továbbá az agentia ne vegyen consensus-taxát azoktól, a kik a matrikelt rendesen fizetni szokták. Ha magyarul kérelmezhetünk, ha a consensus elengedő lehetne, igen sok nyomornak lehetne elejét venni, s az egyházi fegyelmet is szorosabban alkalmazhatnók, nem lehetvén semmi kifogások a kicsapongó életet kedvelőknek; holott most ezzel mentik magukat, hogy nem bírják a költségeket. De talán azt veti valaki, hogy a ki olyan szegény, ne is házasságot meg. Tehát a szegénység, a mi még lsten fának sem volt gyalázat, legyen ürügy az erkölestelen életre. Az élet elő példát mutat arra, hogy a kik egy huszassal keltek össze, ezeket gyűjtötték szorgalom és büszkeség által. Azért, mert valaki ifju éveiben nem bir kapitalist felmutatni, nem hozván ide egy vándorbotnát egyebet, még nem következik, hogy az lsten rendelte házasságtól mi tiltak el, s ez által mi nyújtunk okot az erkölestelen élet megkedvelésére s a törvénytelen magzatok szaporítása által az inség és nyomor terjesztésére. Díjtalan levén az engedély az agentia azonban hatályosan fellelhetne mindazon vad házasságban élők ellen, kik gyalázatára élnek mind lsten mind embernek e földön, s ha nem is mind, de a nagyobb rész csakugyan elhagyná czéges életét, mi miatt most soha még csak Urvacsorával sem élhet, s nem egy mulik ki mint oktalán állat ez árnyékvilágból. Néptűnk romlottságának egyéb okait máskorra balasztva megemlítem, hogy az inkunata zárdás javait az országgyűlés se kelarizálta, de a ministerium ez ügyhez állását kötötte, s így valószínű, hogy ismét ministeri változás leendő nemsohára. Koos Ferencz, ref. lelkész.

KÜLÖNFÉLÉK.

A felséges királyi főkommandánszéknek 1863. jan. 2-kán kelt rendelete következtében, itteni kereskedelmi számvivő Heymann Zsigmond urnak egy Kolozsvárról leendő kereskedelmi nyilvános tanóda felállítására az engedelm megadatott.

A figyeleti első hál tegnapelőtt tartatott, melynek jövedelme közszékre volt szánva. A rendezők nem kimélek a költséget arra nézve, hogy a kiállítva minden igénynek megfeleljen. Választékos társaság is gyűlt össze, s reggel öt óráig tartott a vigalom, alig hisszük azonban, hogy az

XI.

Télre hajlott már az idő, midőn Zováthy Gábor megérkezett Kolozsvárra; Szindi Kálmán Tordán ismerkedett meg, együtt jöttek be onnan Kolozsvárra, s a szerencse hozta fiatalunkat éppen e házhoz s épp oly perczben, midőn Izidora is egészen véletlenül ott vala.

A véletlennek vannak ily kedélyes játéka. E szerencse becselet eléggé érezte Gábor, midőn tapasztalhatta, mily nehéz szerep jutott neki, ha Izidorával olykor találkozni óhajtana.

Első volt Ozdy Vilmos, kit meglátogatott, felkérvén, hogy a főrangú házak némelyikénél és a fiatalágnál bemutassa őt.

Legelőbb Ozdyék házánál lön bemutatva. Kedves teremttel ismerkedett meg itt, a bájos Ozdy Arankával, ki őt nagy megkülönböztetéssel fogadta, nem mellőzvéni figyelemzetni őt a Vilmos által elbeszelt szalankavadászat azon jóslatára, hogy ketten valaha egy madárkára fognak megint vadászni, s így a két jó barátot az ég egymás vetélytársul jelölte ki.

E kedves háznál esaknem mindennapiavá vált fiatalunk. A család öreg és ifju tagjai egyaránt szerették őt, s a vagyonos és tekintélyes főkirálybíró nyílt házat tartván, alkalma volt Gábornak egy igen jó kör ismeretségébe juthatni.

Bemutatta őt Vilmos nagynénjénél gróf Csillárinénál, s több főúri házáknál, valamint a fiatalok kitűnőbbjeinél s Gábor nemcsak alakja, szerény és finom módja mindenkiben vonzalmat gerjesztett iránta. Egy szóval — a mint szokták mondani — ő el volt fogadva a főbb körökben, a mi előtte azért is kedves volt, mert minden jóra való ifju örvend azon, ha magánál kitűnőbbekkel társaloghat; de kedves kivált azért, mert hihettem már, hogy Csilláriné estélyére meglesz hiva és nem kell Izidora előtt pirulnia a miatt, hogy az első táncz iránt tett lekötözölő felhívást igénybe nem veheti. (Folytatjuk.)

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— Szomorú időjelenség — szólott Izidora — de én ebben nem látok elcsét csak is gorombaságot. A magyar nemesség habár ő intézvényei szerint — a mint Erdélyben maig fentartatott — egyenlő volt, de a főbb nemesség fogalmát nem tagadta meg s a nagyobb birtokú történelmi családok iránt mindig kiváló tisztelettel viseltetett. Szüléti jogokat birtak az országbarók és örökös főispánok. Idegen népfajok közt élve, lesz idő, midőn belátjuk, hogy azon főrang és tekintély, melyet nemzetünk felszine bir, hazánkára nézve valódi szerencse. Ha a nagy vagyon, a nagy uradalom s a birtokosai körül élő nép örökös hízeglése ezeken fejébe némileg kevésbé népszerű fogalmakat ültet, engedjük el azt nekik elismerhető érdemeikért. Nem szép e kérdés, hogy míg más országok főrendje jobbadán cospolita s Magyarországon is akárhány mágán család van, mely anyanyelvét nem érti s külföldön él: addig a mi salonaikban rendszert szép magyarsággal társalognak, s főúri nőink itt élnek e kis városban, s a köztűgyek iránt annyira buzognak, hogy minden mesterséggel helyet akarnak magoknak biztosítani a karzatón. Ha elfogulatlanul utánagondolunk, ennek csak örvendhetünk. Azon ő intézvények szerint, melyeket apáink alapítottak, a nagy birtokú főnemesség özvegyei magán az országgyűlésen is szózatalt birtak, nem illet-e meg őket legalább a karzatón egy kényelmes hely? Hígyje ön sokkal inkább szeretnének őt mintek, ha a helyett, hogy mindenütt vadul visszahúzódva

keresztül nézzük, közelednénk hozzájuk s udvariasság által lekötelnék. Vessen számot szívével, nem szavazna-e örömet arra, hogy a tisztes gróf Cs. né, ki őt nagy uradalmat s párezer jobbágyot bir ez országban, egy szerény székét birjon azon teremben, hol hazája s birtoka felett foly a tanácskozás. Engedjen meg ön, de ha ön annyi vagyonnal bírna s annyi ezer ember boldogsága függene öntől, aligha nem volna színtelen oly követelése, melyek mostani szempontja szerint gyöngeségeknek tetszenek. Én magam is sok előítélettel jöttem ide, sokat hallottam dolyfűkről, hüségükről s azon kellemetlenségek, melyektől tartottam, szinte megtörték azon óhajtatást, hogy hazám felszínét ismerhessem. Hígyje ön, nem ugy van ott a mint távolról képzelik. Hozzájuk képpett én kis birtokú család gyermeke vagyok, főúri czimem sinos és őszintén mondom önnek, hogy mindenhol szives nyájjassággal, szeretettel fogadtak. Agg grófnők, kikkel semmi családi összeköttetésem nincs, atyafiságosan szólítanak, a fiatal hölgyek egyszerre barátságosan fogadtak. Iróztam tőlük távol és becsülöm őket közelről, mert szeretik a hazát, az emberiséget, lelkesülve olvassák a kissé nyers demócrata Petőfi dalt; egy családot sem láttam, hol magyar politikai és szépirodalmi lapok forgalomban ne volnának; az országgyűlési szónokok folytonos bírálatuk alatt állanak, önről is volt szó, mondják, hogy szép képesség, de mágánagyüklő. Önök nem ismerik őket, és ők igen önöket. Ki a hibás, ha itt társadalmi szakadás létezik. Kit utasítottak ők valaha vissza köreikből, a ki a társadalmi szabályok szerint ajánlatta be magát, ki mondhatja, hogy nem bántak a főbb körökben gyöngédséggel és becsüléttel vele, ha köztük megjelent? Mutasson ilyeneket, és akkor felfogom önnek ellenszenvét.

— Én nem tapodtam soha salonaik szőnyegét — szólott Tarlaki — reményem meg is ment a jó ég attól.

Beszélgésüket Szindi Kálmán megérzése szakította félbe. Egy feltűnően nemes arcú s magatartású fiatall lépett be ő, kit midőn Izidora megpillantott, arezt vérlang futá el, mialatt Szindi Zováthy Gábot mutatta be anyja, neje és vendégeinek.

Gábor nemsohára alkalmat lott Izidorával társalogni. Arezuk eléggé elarulta az örömet, hogy egymást viszont láthattak.

— Megkeres engem gyakran édes Gábor; önnek, ki mindent meg tud nyerni sikertűlni fog talán Sofie néni ellenszenvének megtörése is, vagy ha ez nem lehet, ön, ki nek szíve oly nemes, nem fog néniékné igazságtalansága miatt engem is kikerűlni.

— Kedves Izidora, ha nappá válik ön előttem, kit meg nem közelíthetnek, reám ható sugára is engem mindig életetűi és vídámítani fog, ha tán közelről nem láthatnám is, de távolról mindig imáddással kísérem.

— Köszönöm édes Gábor. Ön jó rokonom és szíves barátom. Meglepett véletlen érkezése, vártam önt.

— Kedves jó Izidora.

— A farsangon az első tánczestélyt gróf Csilláriné adandja. A fiatalág engem szívélyesen fogadott, végig fel vagyok kerve, de a legelső francia-négyest ön részére tartam fenn. Önnek akarom a nagy világban a legelső tánczot ellejteni.

— Mindenki irigylhetli boldogságomat — szólott Gábor.

Izidora nem sokára búcsút vett a kised társaságtól, de eszes vitatkozása Tarlakival nagy benyomást hagyott hátra.

— Jóra való hölgy! — szólott barátaihoz Tarlaki — ez nem fertálymágánó, ez egy eszes, derék és szellemű székely leány.

Tarlaki tűzés vére s szép esze által tekintélyes szerepet vitt az országgyűlési ifjuság gyűléseiben, s ennek lehetett tulajdonítani, hogy Zováthy Izidora valahányszor a közhelyeken megjelent, soha sem tapasztalta a fiatalág azon elszomorító keresztűl nézését, melyet itt léte első heteiben észrevett.

anyagi cél el lett volna érve. Remélhetni, hogy a második világháború népebb lesz s a mostan tett kiállítás áldozatokat is oly móddal pótolja vissza, hogy az óhajtott jótékony cél is kellő osztályrészek örvehdessen.

A Kolozsvári nőegylet érdekében. Nemes és fenekelt szívek tulajdona, emberátsáik nyomora s szenvedései iránt érdeklődést érezni, s jönlétük és kényelmük közepette is megemlékeznek azokról, kik mindezt nélkülözték, kik nemcsak a lélek, hanem a test táplálékától is meg vannak fosztva. Vannak asszonyok, hol az állandó, a baba, e közösen szerető anya gondoskodik szenvedő s nélkülözött fiairól, hol a sajátkezűleg okoskultúrával kezelt gazdaságban a bérarát után, a szegényeknek is marad tartóznivaló, de a mi szegény beteg anyánk nincs azon helyzetben, hogy elszegényedett gyerekeiről gondoskodhassék, a nagylelkűségnek, a felebarát szeretetnek kell megjelennie a nyomor és szenvedés enyhítésére. Ezen áttért kötelességérzet költő úrbölgjeink néhányának nemes szívében az eszmét, hogy itt Kolozsvárra egy nőegylet el alapsításának, melynek célja a legyen, hogy társulatba állva, pénz gyűjtésnek a házi szegények főlegelésére, jótéteményeket kiterjesztésük a szegény árva, övegyek, dologképtelenek, betegek stb. Ezen jótékony célú egyet megalakítására engedélyért is folyamodtak, s a többszörösen fölmerített nehézségek és akadályok elhárításával végre sikerült a felsőbbbségi engedélyt megnyerni; s rövid időn ezen nemes s emberbarát célokat kiűzőtő nőegyletnek alakuló gyűlése fog megtartatni. Kötelességünknek ismerjük erre előlegesen is a tisztelt közönséget s főként a honnak leányait figyelmeztetni. Ily segélyző nőegylet honunk királyhágtóntul részének több városában alakult, s minden irányba terjeszti jótékonyágának áldásos működését, de még itt bérczes kis hazánkban M. Varsárhelyt is alakult ily egyet a lelkes bonleány gróf Lázár Mórné vezetésével. Szégyen lenne, ha Kolozsvár, melynek mindenestire irányadólag kell elől menni, ha már a kezdeményezéstől eslelt is, legalább nem sietne követni a széki főváros nemes példáját. E város és vidék bölgyeinek nemskára tehát alkalom nyílik oly egyetbeni részvételre, mely a jótékonyág nemes erényeit gyakorolva a női részvét és gyöngédség egyik közvetítőjéül szolgál.

A színházban a jövő szerdán Cantarelli jutalomjátékának nagy operai egyvelet két szakaszban, mit „Egy császár thea” címűt élénk kis vígjáték előz meg. Csőtörökös „Acosta Uriel” címűt drámát adják, melyben a címszerepei Paulay megatolag játsza pár év előtt. Szombaton a tehetséges komikus Albisi javára „Babszem Jankó”-t.

(Gyászhir.) Ismét egy áldozat, az anyai legyöngédebb érzelmek szomorú áldozata! Földvári Gáborné, csapó Réz Róza a mivelt lelki bonleány, gyöngédségen felülmutatlan édes anya és jobbsorsra érdemes házastárs, f. é. január 17-keze viradól, harmadik gyermekének adván életet, a magától áldozatul vitte. Az alig 30 tavaszt látott élet elhervadt a nélkül, hogy azon boldogságot, melyről fűkelt lelke álmodozott, elérhette volna. A gyászos koporsót 3 kis árva állja körül, a korán elhunytak gyermekei: Ödön, Margit és az új szűltött. Atyja Réz Sámuel. A vigasztalhatatlan anya Gyárfás Agnes. A szerető testvérek Kata és Mihály. Elhamvadott részei, minden valódi emberbarát részvétkönyvit közt jan. 19-ken fognak a csapó sírkertbe kísértetni.

A béke és nyugalom anyagyal lebegjenek a gyászos sirbalm felett, mely alatt a három kis árva gyöngéd édes anyja alussza az örök — a végnélküli álmát!

Legyen ez álm eszndes, és zavartalan!!! M. I.

Gróf Lázár Mórné, mint a m. vásárhelyi nőegylet elnöke és Száva Farkas jegyző felhívást intéznek a jótékony egyet céljából adandó táncgyűlésmunkra, mely január 31, február 8. és 15-ken tartatik 60 uj kr belepti díjjal. A nemes cél maga kívánatosá teszi a népes részvétet.

Beszterceze vidékén a rögtönítélő bíróság gyűnjotókra néve f. hó 8-án kihirdetett.

A szász nemzeti egyetembe megválasztott követei mind igen jeles s tudós és circumpectus férfiak lehetnek, de hát a szászok értelmisége is csak hivatalnokok és papokból (nem független emberek) áll? Az eddigél közölt névsorból kitűnik, hogy az újból választott követei vagy disponiblis es. k. hivatalnokok, vagy jelenleg is szolgálatban levők. Nem mondjuk mi, hogy ily állású emberek önálló véleménynyel, s annak kimondására kellő bátorsággal merőben ne bírhatnának. De az mégis különös, ha a szász nemzeti gyűlésben, mely a mult évtizedi már megszűntnek nyilvánított kormányrendszert maga se óhajta visza, oly egyéneket látunk, a kik ama rendszer szolgálatában állottak, sőt ez állásuk után buzzák a kegyelmi fizetést. Szeretnénk valahogy egy szász nemzeti gyűlést látni, melynek követei ne lennének a burocracia szolgálatában.

Magyar-Sárdon a napokban két zsandár szállott be a volt falusíróhoz. Éjjel gyújtás következtében tűz támadt a telken, s vendégei látogatása a gazdának szomorú emlékké vált.

(Az erdélyi nők Deák Ferencz vagy hazánkiat) igen szép emlékek tisztelt meg. Ez egy talapatával együtt 16—18 hüvelyknyi magasságu szoborcsopozott, s Alexi jelestestésgű szobrászunk műve. Az egész allegorizált képétét ábrázolja annak, hogy az ország helyesli nagy fia eljárását, s törvényeinek védelmére készen áll. A főalak Pannoniát ábrázolja s mellette 1848-i törvényekre mutató fin, a bonfít. Pannonia jobb karjával Nagy-Magyarország és a királyhágtóntul rész egyesült cimereivel ékesített pajzsra támaszkodva kezében babérokoszorúzt kardot tart, mely azonban hüvelyében nyugszik, balkezét helyeslőleg a bonfít vállán nyugtatja, helyzete félig kelő oly módon, hogy ez állásból rögtön talpra állhat, testén a közvéleményt képviselő szür művészi redőzete foly le, derekán barziaságot jelző pánczéling s kardkötő. A mellette álló alak nyugodtan, emelt fővel mutat az 1848-i törvények táblájára, vállát az erő jelképe, oroszlanbőr körzi, lábainál nyitott, de nem tört bilincs fekszik. A pompás bronz műnyolozsgű talapzata történelmi nevezetességű ritkaság, Sz. István székesfehérvári bazilikájából kiassott oszlopdaraból készült, melyet Henselmann Imre barátjától kapott a

művész. A talapatba metszve e sorok állnak: Deák Ferencznek, — Erdélyi nők — emléklül 1861-re Alább: „Az alapkö — Szent Istváné.” Már ezen emelkedett költői megtestesítése az eszmének, elegt mond a műről s tán szélszegtelen mondanunk, hogy a teremőtrőhöz a kivitelben tanulmány is járul. E fenséges szép alakok, a nő helyzete, mely a sajátszerűség miatt kesőbből mit sem vesz; a főalakja, állása, első pillanatra komolyabb, magasztosabb mutat; az izletes gazdag redőzet, s a művészi csoportosítás mind a nagyszerű benyomását bagyják magok után. Nem kis feladat volt szoborműre szűrt adni s e feladatot szintén oly ügyességgel oldotta meg Alexi, hogy a művészi rendezett redőzet a test szépségét s annak szép idomait legkevésbé sem alaktalanítja, hanem a nélkül, hogy a szövetet kivétköztetné eredetiségéből, azt igen nehezkessé vagy könnyűvé téve és a nélkül, hogy hatását elidegenítné, alatta mindenütt látjuk domborodni a testet. Szóval az egész mű fogamazata és kivitele remek, s becsületre válik hazai művésztinknek. Az éremunkat Santer bécsi főművésnök végezte ritka pontossággal és ügyességgel, különösen a husrészeknek jellegessé kitűnő, a vasing, babérokoszoru s a szövetek nemezesse igen nagy szorgalmat és pontos munkát tanusit. A szobrot, mint halljuk, a mult napokban nyújtotta át Deák Ferencznek az erdélyi nők küldöttsége.

Elhagyta a sajtót, és Stein könyvkereskedése utján megszerezhető „Csatározás a dacoromán eszmék ellen” írta Dózsa Dániel. E röpiratban a „Kol. Közlöny” hasábjain különböző időkben a fenebbi kérdésben megjelent cikkek vannak összehalítva egy függelékkel, mely Papin ismert röpiratának a „Herm. Ztg.” szerinti rövid kivonatát tartalmazza. Ára 40 kr.

A következő igen érdekes és nyelvészettink s általában irodalmunkra néve nagy fontosságú munkára figyelmeztetjük a közönséget „Vadrőzsák.” Székely népköltészeti gyűjtemény szerkeszti Kriza János. Első kötet. Kolozsvárt Stein János bizománya. Ajánlva a mű gr. Mikó önmégának „a nagy székely embernek”, kinek meg nem szűnő hazafias áldozata hozta létre ezen nagy érdekű munka közreadatását. A könyv az előző után hat szakaszra van felosztva. I. Sz. Népdaok, balladák s rokonneműeket tartalmaz, mely szakasz gazdag tartalmát eléggé kiemeli az, hogy 21 terjedelmes ivre megy. II. Sz. Tánccsók. III. Sz. Találós mesék. IV. Sz. Népajások. V. Népmesék. VI. Sz. Tájások. A gyűjtemény ez utóbbi szakasza kérdésen kívül élénk figyelmet gerjesztend a nyelvészeknél. A könyvet a tudós szerkesztő jegyzetei s néhány szava a széki szójáról rekesztik be. A munka ára oly olcsón van szabva, a minő árt csak így pártolt vállalat után, és az érdemes és tüdős püspök ur ismert szerénysége s ügyeszerete szabhatott ki. A 37 nagy ivre terjedő könyv ára 2 frt 50 kr. Ez által képezzé van téve a legszegényebb magyar ember is, hogy e roppant nagybecsű könyvet megszerezze, mely az ő kedves népirodalmának legszebb gyöngyeivel ékeskedik.

POLITIKAI HIREK.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, jan. 15. A sárga könyvben közlé tett diplomatiai iratok közt van a Drouyn de Lhuys és a római francia követe közti jegyzékvalás, a mely az Antonelli bíbornok és a pápával tartott beszélgetéseket tartalmazza, a reformok szükségéről. Drouynnak egyik, december 20-ról kelt sürgönye igazolja a hirt, hogy Anglia a pápának Malta szigetét ajánlotta menhelyül. Drouyn hozzá teszi, Mgre Chigihez szólván, hogy reméli, ha a pápa — mitől Isten őrizen — kénytelen volna Rómát elhagyni, bizonyosan nem fogja Angliát előbbre helyezni, hanem Franciaországba vonul. December 20. és jan. 1-jéről kelt sürgönyei Anglia reclamatióiról emlékeznek a római fegyverkezés tárgyában, midőn tudatillik 600 osztrák (?) és bajor katona, a franciaóhoz hasonló egyenruhában, a nápolyi tartományok felé küldetett. Latour d' Auvergne egyik sürgönyében azt hiszi, hogy e 600 osztrák és bajor elküldéséről szóló hirt meghazudtolhatja. Más sürgönyök Anglia azon reclamatiójára válaszolnak, hogy II. Ferencz Rómában létele elégségi a brigantik garázdalkodásait. Drouyn is sajnálkozik fölötté, hogy II. Ferencz Rómában marad; ezt tudatta magával a királylyal is, de Anglia tudhatja, hogy Franciaország Róma tekintélyét II. Ferencz eltávolztatását illetőleg nem tagadhatja meg. Franciaország ezt csupán értekezletek által óhajta elérni.

A „Patrie”-nak Bukurestből, e hó 13-dikáról azt írják, hogy a szerb fegyverküldemények már elhagyták a fejedelemséget.

A „Patrie” szerint nem való, hogy a porosz s francia kabinetnél lépéseket tett volna a kereskedelmi szerződés megváltoztatása tárgyában. Eilenben Bajorország, Württemberg és Darmstadt egyenesen kérték a kereskedelmi szerződés át vizsgálását, a mi azonban nem talált méltánylásra.

A „France” tudósítása szerint Törökországban jelentékeny hadkészületeket tennének. Oroszország tiltakozott ezen készületek ellen, a melyeknek célja nem tudatik s a portát azzal vádolja, hogy cserkesz tartományokban nyugtalanságot idéz elő.

Ugyanazon lap írja, hogy bécsi és berlini birek Ausztria és Poroszország közti közeledésről szólnak a „forradalmi párt” ellenében.

Londonból írják, hogy Koburg herczeg visszautasította a görög trónt.

A „Köln. Ztg.”-nak írják, hogy Jules Favre s az ellenzéki töredék elhatározta, hogy miután Mexikóban jelenleg francia zászló lobog, a mexikói ügyet nem hozzák a törvényhozó testület ülésében szünyegre; hanem annál erőlyesebben fognak fellépni az olasz ügyben.

OLASZORSZÁG. Turin, jan. 14. A parlamentnek e hó 28-ra kiűtött meggyitása alkalmával nem lesz trónbeszéd, miután ez csak folytatása ugyanazon ülésnek. Az „Opinione” Napoleon császár trónbeszédét úgy fogja föl, hogy a császár nem fog lemondani Franciaország küldetéséről, nem az elvekről; nem fogja az európai egy egyetlen eszméjét, egyetlen hódítását sem visszautasítani. Ugy hisz-

szük, mond a nevezett lap, a mult szentesítése a jövő zálogul szolgál.

A „Stampa” nem hiszi, hogy Ausztria meg volna elégedve a császári beszéd ezen mondatával: „egykori ellenfeink”, mert e kifejezés a magentai és solferinói napokat hozza emlékeztetőbe. Olaszország ne legyen elégedetlen Napoleon szavaival, mert mint mondja, a császári politikának egyik főcélja Olaszország függetlensége.

A „Masaniello” írja, hogy Milanóban Garibaldinak egy fényképe forog, a mint Zanetti a golyót veszi ki. A képen körírás van, a mely egy szó kibagyásával, így hangzik: „Garibaldi királyához hiven, életét tette kozzkára e jelszóval „Róma vagy halál”; és a **** azt felelte: halj meg.”

NÉMETORSZÁG. Berlin, jan. 15. Az országgyűlést tegnap nyitotta meg a miniszterelnök. A trónbeszéd köszönti az országgyűlést azon élénk óhajattal, hogy a mult évben megadatlanul maradt kérdések tartós egyetértést idézzenek elő. „E cél el lesz érve, ha az országképviselő helyzetének felfogásában az alkotmány fog szilárd alapul tekintetni, s a törvényhozó hatalom tényezői, alkotmányoszerű jogaik köcsűds tiszteletben tartása mellett, közös feladatuknak tartandják, a haza jönlétét és erejét kifejteni. A pénzügyi állás kedvező. A mult évi bevételek a legtöbb kormányzati ágban tetemesen felülhaladták az előszámítás s lehetségesse teendik, a mult évi kiadásokat, minden rendkívüli szükséglettel együtt teljesen fedezhetni; az 1862-re számított deficit e szerint nem következik be. Hiányozván 1862-re a törvényesen megállított költségvetés, a kormány kiválólaga arra irányozta figyelmét, hogy az államháztartásban takarékságot fejtsen ki. A számadás beázásával elé fog terjesztetni a mult évi költségvetés s a megtörtént kiadásoknak mindakét ház általi jóvábagyása indítványozatit. Az 1863-i költségvetés újból elé fog terjesztetni. Némely egyes tételei, az időközben szerzett tapasztalatok alapján, a viszonyoknak megfelelőleg kiigazítottak. Ennek következtében az előbb számított deficit kevesbült s alaposan remélhető, hogy teljesen ki lesz egyenlítve. Az 1864-i államháztartási javaslat is mielőbb szünyegre fog hozatni. A kormány törvényjavaslatot fog előterjesztani az 1814-sept. 3-i törvény megváltoztatására és kiegészítésére, a hadszolgálati kötelezettséget illetőleg; s reméli, hogy a hadsereg újraszervezése, a melynek fentartására a kormány, Poroszország hatalmi állása érdekében magát egyértelműleg kötelezve érzi, most már az arra szükséges kiadások törvényes megállapítása által is teljesen be lesz fejezve.

A trónbeszéd megemlíti továbbá az emlétkönnepet s a tengerészet nagybóttása iránt teendő előterjesztéseket. Az ipar és kereskedelem még ugyan kénytelen a Franciaó; szággal kötött kereskedelmi szerződés előnyeit nélkülözni; azonban a kormány szilárdul el van határozva, hogy ezen előnyök nélkülözése ne haladjon túl azon időponon, a melyben ama kötelezettségek feloldhatók lesznek, a melyek még most ezen szerződéseknek ntjánban állanak. Reméli továbbá a kormány, hogy új vasutak, a német váltórendszer kiégésítésére, a konzulok batósága, a tartományi rendek s a kertületi rendszabályra vonatkozó törvényjavaslatokat is fog előterjesztetni.

A viszonyok a külbatalmakkal kedvezők. A kormány fázadozásainak sikerült politikáját Kurhessenben érvényesíteni s azon államnak reményt nyújtani alkotmányos életének rendes kifejlésztésére, a melyet a legújabb kasseli események is csak átmenetileg fognak megzavarhatni. A német szövetségi kormány által a szövetségiülés előbe terjesztett javaslatoknak, nem annyira tartalmuk, mint a szövetségi szerződések magyarázatánál fogva lett elvi jelentősége Poroszország helyzetére néve a szövetségiülés irányában. A kormány maga részéről is meg van győződve, hogy a szövetségi szerződések, ugy a mint 1815-ben kötöttek, a változott körviszonyoknak nem felelnek meg. Azonban mindekelőtt kötelességének érzi a fenálló szerződések lelkiismeretes megtartását s el van határozva, e kötelességet teljesítésben tökéletes viszonyosságot fejteni ki, mint előfeltételt ama szerződések további fenállásának. A kormányt az a komoly törekvés vezeti, hogy az országgyűlési házakkal egyértelmű közremunkálásra jutasson.

A székesegyházban tegnap tartott ünnepélyes isteni-tisztelet, a mely a koronaherczeg s a miniszterek jelenlétében folyt le, a szabadeltű képviselők hiányoztak. A baloldali centrum töredéke 13-án a felirati kérdést tárgyalta. A nagyobb rész felirat mellett szólt, határozat azonban nem hozott. A haladási párt tegnap tanácskozott e fölött. A képviselők háza gyűlésében Taddel benyújtotta a berlini bizalmi feliratot.

A „Staatsanzeiger” sajnálkozik, hogy Grabow a képviselők tegnapi gyűlésén sértő ítéletet mondott ki a kormány felett, s ezáltal azt új csatára hivta fel. Az elnöknek nincs joga ily beszédre. Ha a kormány gyaníthatta volna, hogy az országgyűlés már első ülését arra használja fel, hogy a kormányt ócsárolja, akkor a miniszterek bizonyára megjelent volna, hogy ily eljárás ellen óvat tegyenek. A mai gyűlésen Grabow nagy szótöbbséggel utolag megválasztatott elnökül.

A mai „Spen. Ztg.” egy tudósítást közöl, a mely világot vet arra, hogy az itteni körökben miképen fogják fel a helyzetet. Bismark 1851-ben Frankfurtban arra törekedett, hogy Poroszországot Ausztriával kibékítse egyenlő jogok s az érdekek egyenlő tekintetbevétele alapján. Schwarzenberg hg. Poroszország alárendeltségét követelte. Most Bismark politikájára vett oly irányt, a mely nem tűzi ki magának az Ausztriával való szövetséget. Schwarzenberg politikáját elítélte az olasz háború kimenetele. A császári birodalom belőlről azóta más utakat követ; valjon ne kelljen-e azt tartózkodásra inteni, hogy ne nyuljon át egy hatalomterületre, a melyet az északi német nagy államnak minden eszközzel védnie kell. Poroszország és Ausztria együttműködése tökéletes egyenjogúság mellett, intézője lehetne az európai politikának. Ezért méltánylandó a porosz államban, ha ez a szövetségi szerződések és a német nemzetiség alapuló politikai összeköttetéseket saját érdekeivel összhangban fölelevenítai törekszik. Nemaikertülés esetében oly utakat követhetne az államférfi, a melyek az osztrák politikától messzire eltérők lennének.

A kormány elleni izgatottság folyvást növekszik, legálább külterjedelemben. A „Köln. Ztg.“ két nagy hasábot tölt meg, egy a királyhoz intézett felirattal, a melyet városok szerint csoportosítva, egész sora követ a kereskedők és iparosok aláírásainak. E feliratban egyenesen kimondják, hogy az állam alapjában meg van ingatva, s később: „Az alkotmányos monarchia alapja a jog, s e jog meg van sértve, ha az állami kormányzat a pénzügyeket a nélkül kezeli, hogy az állami kiadások alkotmányos uton megállapítottak volna. Szomorúan látjuk, hogy az ország nyugalma meg van háborítva, hogy Poroszországnak európai állása meg van gyöngítve, hogy a királyság tekintélye a nép előtt veszélyeztetve van azon sajnálatraméltó összehittetés miatt, a melyet az urak házának alkotmányellenes határozata még csak öregbített.“ A felirat intézői egyuttal megjegyzik, hogy ők nem kívánják egyáltalában a hadsereg szervezés visszahúzását, hanem hogy az a szolgálati időnek két évre szállítása által igazi határai közé vitessék vissza. A felirat aláírói közt igen tekintélyes, s a pénzügy legnagyobbnak nevei, sőt ugynevezett rajnai conservatívek is vannak.

Kassel, jan. 15. A „Hess. Morgztg.“ biztos kútfőből értesül, hogy a fejedelmi ház és külügyek tárcájával Koch minisiteri tanácsos bizatott meg. Pfeiffer, Stierberg és Osterhausen megmaradnak; a támadott aggodalmak el vannak oszlatva. Tegnap este a várban több óráig tartó minisiter-tanács volt.

A „Kass. Ztg.“ közli a fejedelem jóváhagyását Poroszországgal, a halle nordhausi vasúttárgyában kötött szerződésre.

SVÉDORSZÁG. Stockholm, jan. 14. Egy a mai napról kelt királyi előterjesztvény teljes parlamentreformot hoz javaslat. E szerint két kamara lenne: az első választások a tartományi képviselőségek meglehetősen nagy választási cenzus mellett; a másodikat a nép választaná csekély választói cenzus alapján. Népszabadság és conservatív érdekek helyesen vannak egyeztetve. A királyi irat jó hatást idézett e'ö.

SPANYOLORSZÁG. Madrid, jan. 15. A királyné elfogadta a ministerium lemondását s O'Donnelt új kabinet alkotásával bízta meg. Bizonyosnak mondják, hogy Collantes helyébe Posada lépend s egyéb változások is lesznek.

AMERIKA. Új-York, jan. 3. Mind a két barozfél tetemesen erősbülve, megújította a csatát Monfreeseborgh mellett. A „Richmond Whig“ tüzes támadást intéz Anglia ellen, hogy a francia közbenjárás ajánlatot visszautasította. Lincoln kiáltványa Arkansast, Texast, Mississippit, Alabamát, Floridát, Georgiát, Észak- és Dél Carolinát s Virginia és Louisiana egyes részeit föllázadtaknak nyilvánítja, s meghagyja, hogy ezen államokban minden rabszolgá szabad bád táessék, hogy a szövetségi katonasága s a tengeri hatóságok ezek szabadságát ismerjék el, tartsák fenn. A rabszolgáknak ajánlja, hogy az önvédelmet kivéve, minden erőszakról tartózkodjanak.

Ujabbak. Berlin, jan. 16. Ma terjesztetett az 1862-i költségvetés a kamara elébe. E szerint a bevétel 916,096 tallérral több, ellenben a kiadás 263,904 tallérral kevesebb a múlt évihez képest. A költségvetési bizottságba majd mind csak haladópartí tagok választattak.

Frankfurt, jan. 16. A „L'Europe“-nak írják Turinból: Egy követségi járulnok sürgönyöket vitt Párisból Turinba. A minisiteriumban nincs egyetértés Franciaország iránti magatartására nézve. Nigra vissza fogna hivatni s Pétervárra vagy Konstantinápolyba küldetni. Kijelölt utódá Lamarmora feltételeket szab, a melyeket Pasolini el-, Peruzzi és Minghetti ellenben el nem fogadhatónak tart.

Páris, jan. 16. A „France“ szerint Napoleon herceg beszélni szándékszik a választásfelirati vitában. A „Nation“ bizonyosnak mondja, hogy a francia-olasz

kereskedelmi szerződés azon a ponton van, hogy aláírassék. Hírlik, hogy az ausztriai császár szerencse kívánatát nyilvánította Napoleon császárnak azon modorért, a melyben ez utóbbi trónbeszédében említést tett Ausztriáról. A „Patrie“ írja, hogy az erődítvények, rak- és fegyvertárak a tengerpartokon szintugy be fognak páncéloztatni, mint a hajók. Turini levelek szerint az olasz kabinet visszautasította Victor Emanuel valamelyik fiának görög királyi jelöltetését. A „France“ idézte Drouyn de Lhuysnek Russel javaslatára vonatkozó sürgönyét, vádolja Angolországot, hogy az olasz egységet hasznára akarja fordítani, s zászlója alatt a pápaságot megsemmisíteni. A Walesi herceg menyegzője martius 8-án leendő; Alexandra hercegnő febr. 22-én fog Angliába elutazni. Konstantinápolyi tudósítások jelentik, hogy a szultán azt a szándékát nyilvánította, hogy a török hadsereg élére fog állani.

Uj-York, jan. 4. Az egyesületiek Murfersborghot bevették. Az ő jelentésük szerint első nap Viksburnnál öt óráig tartó csata volt. A szövölkezeltek a város melletti sánczokból kiverettek. Másnap a csata megújult s a szövölkezeltek erős álláspontjukat elvesztették. A „Monitor“ elsüllyedt.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Januarius 19-kén: Nemzeti kölesön 82.35. 5%. Metalliques 76.20. Bank-részvény 810.—. Hitel-részvény 227.50. Váltó Londonra 115.25. Ezüst 113.75. Arany 5.54.

Januarius 15-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyar országai 75.75. Erdélyi 73.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

ELADÓ LOVAK.

(3—3)

(12) Tisza László ur Kolozsvártól 3 1/2 órányira eső m. n. csáni istállóiban 10 darab fétállított 4 és 5 éves 1/2 vér hámos és hátsó ló van illó áron eladó. Mire a lókereskedőket s kedvelőket figyelemzett. Márkus János, utolsó posta: Gyéres.

Haszonbér.

(3—3)

(14) A kályáni vámnál levő kőfogadó, hidvám és egy kisebb fogadó Szent-György naptól kezdve 4 évekre bérbeadó. — Értekezhetni t. Gál Péter urnál.

Dr. Béringuier orvos tudornak illat győgszere KORONASZESZE

(vagy kölni-víz Quintessentiája.)

ily koronaszeszt a fürdő kadunkba öntve jobb és erősebb fürdőt ad, mint az illanyos füvek és virágok főzetei, hogy ha pedig a gyenge idegrendszerűeknek a test vele bedörzsöltetik, az idegek fesz ereje ez által csudálatosan nevededik. Dr. Béringuier koronaszesze minden szakértők és azt használók által, mint egy ritka nemű szerencsés összetételű szer méltánylólág ismertette kitűnő hasznos tulajdonai által, a házánál hasznos, utában segítő, s az öltözött asztaloknál kellemes szer, s jogosan ajánlató. Kimerítő utasítások ingyen szolgáltatnak. Dr. Béringuier illat-győgszere, koronaszesze eredeti üvegekben 1 ft 25 kr-ával kaphatók.

Dr. Béringuier összes szabadalmazott készítményei az eredeti szabott áron: Kolozsvárt: csak is győgsz. Wolff J. s Khudi J. özvegyénél kaphatók, valamint Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Büchler A.; Nagy Enyeden: Bisztricsányi A.; Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Hátszegben: Mátéfi Béla győgsz.; Kézdi-Vásárhelyt: Hankó László; Köhalomban: Melas Ed. F. győgsz.; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándry & Brandsch; Segesvárt: Mischbacher fia és Teutsch; Sz. Újvárt: Placintár és fia győgsz.; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szebenben: Zóhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Seps-Szentgyörgyön: Vítályos Béla; Sz. Udvarhelyt: Kauntz J. A. győgsz.; Szeredában: Gósy A.; Sz. Somlyón: Ruszka Ignác; Tasladyt: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalatnán: Megay Guszt. A. győgsz.

ÁRAK
az osztrák államokra nézve
ezüst-pénzben,
vagy azt felérő értékben:
1/2 itezés palaez 4 ft.
1/2 itezés palaez 2 ft.
1/2 itezés palaez 1 ft.

Fehér mell-szörp

(Weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztli főorvosok által igazolva.

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült rekedtség, torokbántalmak, s tüdő elnyalkasodás ellen eddig még k elégitó siker nélkül soha nem használattott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál felünöleg jótékonyan hat, — különösen görsös-köhögés és számar-hurfnál elősegíti a nehéz s megaludt nyalkakiköpést, a gége-ingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz aszkór-köhögést is és a vérhányást.

Használati utasítás.

Ezen szörpből naponkint legkevesebb három thea kanállal vétetik be, először ébgyomorra s aztán lefekvés előtt, s két- vagy négy itezés üveg használata után tökéletes gyógyulás következik be. A savanyu vagy zsíros ételek s igen erős italok elmellőztetvén, más egyéb különös életmód nem kívántatik.

Mayer G. A. W. gyáros, Breslauban.

Kapható: Krémer Samunál Dézsen.

(1) (3—3)

Haszonbéri hirdetmény.

(2—6)

Özvegy Zakariás Antalnének Fiátfalván Udvarhelyszékben lévő jószágá, az ahhoz tartozó terjedelmes udvarral, udvarház- és gazdasági épületekkel, egy nagy-szerű nyolezskövi munt és lisztelő malommal, szeszgyárral, valamint minden kűsökkkel u. m. szálló-hegy-, nagykiterjedéstű szántókkal és kaszálókkal egyetemben folyó év Szt. György napjától kezdve három vagy hat évre haszonbérbe adandó. Értekezhetni felőle fennirt tulajdonosnővel Brassóban 615 szám alatt.

JELENTÉS THEAKÖRÖK SZÁMARA.

Erdély s Magyarhon jelesebb városait már buzamosabb idő óta, a legelső készítőktől származó ugynevezett „orosz cikkekkel“ ellátva, van szerencsém ezennel is tudatni, miként Kolozsvárt szénutczában az ugynevezett Reschnerféle 133 számú lakasomon, a mlgs. b. Bornemisza Ignácné urasz. házával átellenbe, a legjobb minőségű muszkathea, ugynevezett Samoir, Lavoir, jamaikairum, Arak (fehér-rum), Pucos Esencziával s más külföldi szeszcses vidító italokkal, Török puliszkával, pipafejekkel, ellátott gazdag választéku raktárom nagyban és kicsinyben a t. ez. közönségnek a legjutalmasabb ár mellett szolgálatjára áll.

Az italok elkűldésére vannak kisdő 3—16 kupásnyi átalagocskám.

A megrendelések a legjobban és leggyorsabban teljesíttetnek.

(6) (5—5) ASPIS SAMU. Tarnapolból az orosz határszélen.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön kapható:

Csatározás a Daco-Roman törekvések ellen.

(Vonatkozva Ilarianu Papiu „Erdély függelensége“ című rőpiratára.)

Irta Dózsa Dániel. Ára 40 kr.

Erdély földrajza

az alkotmányos közigazgatási felosztás szerint. Alsóbbrendű iskolák számára szerkeszté MATUSIK NEP. JÁNOS kegyes tanítórendi áldor és tanár, r. k. lyceumi könyvtárör, s a m. k. természettudományi társulat rendes tagja. (Egy színezett térképpel.) Ára 40 kr.

Ingyen tanító francia nyelv- A magyar kényurak. Regény az mester. A francia nyelvet szintoly Anjou- királyok korából 4 kötet. Ára 4 ft. könnyen, mint alaposan megtanulni ki- Histoire de Sibylle par Octave Feu- vándó magyar ifjaknak ajánlja Brassai illet 2 ft.

Sámuel. I. rész. Az alap- és bővi- Az országbirói értekezletről, kü- tett egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár- lönös tekintettel a váltójogra. Lipcse. XIV. füzet.) Ára 1 ft 60 kr. 1863. Ára 50 kr.

Képek a hazai történelemből. Gyer- Oláh Judith. Történeli regény egy kö- mekek számára szerkeszté Tanczos telben. Irta Dózsa Dániel. Ára 1 ft. János. Ára 50 kr. 20 kr.

Most hagyta el a sajtót s minden könyvtárúsnál kapható:

VADRÓZSÁK,

Székely Népköltési Gyűjtemény.

Szerkesztli KRÍZA JÁNOS. 1863. (VIII— 576 lap.) Ára 2 ft 50 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel. (Bel-farkasutczá 74 sz.)